
**DRUŠTVO ZA UPRAVLJANJE
EVROPSKIM DOBROVOLJNIM
PENZIJSKIM FONDOM A.D.
BANJA LUKA**

Finansijski izvještaji za
godinu koja je završila
31. decembra 2022.

Sadržaj

	Stranica
Izjava o odgovornosti Uprave	2
Izvještaj nezavisnog revizora	3
Izvještaj o ukupnom rezultatu	6
Izvještaj o finansijskoj poziciji	8
Izvještaj o promjenama u kapitalu	9
Izvještaj o tokovima gotovine	10
Napomene uz finansijske izvještaje	11 - 34
Prilog 1 – Dodatni izvještaji	35 - 37

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d. Banja Luka
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2022.**

IZJAVA O ODGOVORNOSTI UPRAVE

Uprava je dužna sastaviti finansijske izvještaje za svaku finansijsku godinu, koji će dati istinit i fer prikaz finansijskog položaja Društva, rezultata poslovanja, te novčanih tokova za tu godinu u skladu sa zakonskim okvirom finansijskog izvještavanja u Republici Srpskoj, te je odgovorna za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje će omogućiti u bilo koje vrijeme sastavljanje ovakvih finansijskih izvještaja. Uprava ima opštu odgovornost za preuzimanje raspoloživih mjera za očuvanje imovine Društva, kao i sprječavanje i otkrivanje prevara i drugih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir takvih računovodstvenih politika koje će biti u skladu sa zakonskim okvirom finansijskog izvještavanja u Republici Srpskoj, te da ih dosljedno primjenjuje; da donosi razumne i razborite odluke i procjene; da pripremi finansijske izvještaje na principu neograničenosti vremena poslovanja, osim ako je prepostavka da će Društvo nastaviti s poslovanjem neprikladna.

Imajući u vidu da je obavila neophodne analize, Uprava smatra da Društvo ima dovoljno neophodnih sredstava da nastavi poslovati u budućnosti i u skladu s tim izvještaji Društva su pripremljeni na osnovu načela stalnosti poslovanja.

Finansijski izvještaji su odobreni od strane Uprave, te ih, potvrđujući ovo, potpisuje:

Direktor

Gordana Drobnjak

17. marta 2023. godine

Izvještaj nezavisnog revizora vlasniku Društva Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom a.d. Banja Luka

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja društva Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom a.d. Banja Luka (u nastavku Društvo), koji obuhvataju izvještaj o finansijskoj poziciji na dan 31. decembar 2022. godine i izvještaj o ukupnom rezultatu, izvještaj o promjenama na kapitalu i izvještaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, i napomene uz finansijske izvještaje koje uključuju sumarni pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima finansijske pozicije Društva na dan 31. decembar 2022. godine i njegove finansijske uspješnosti i tokova gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa zakonskim okvirom finansijskog izvještavanja u Republici Srpskoj.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (ISA). Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku izvještaja koji je naslovljen *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*. Mi smo nezavisni u odnosu na Društvo u skladu sa *Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe* (IESBA Kodeks) i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Republici Srpskoj, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu s ovim zahtjevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

Ostale informacije

Uprava Društva je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže obrasce: „izvještaj o ulaganju 50% osnivačkog kapitala“, „izvještaj o godišnjoj naknadi članovima organa društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom“ i „izvještaj o korišćenju usluga zastupanja / posredovanja“ za godinu koja je završila 31. decembra 2022. (zajedno: „Obrasci“) prikazane na stranicama 35 do 37 Godišnjeg izvještaja.

Naše mišljenje na finansijske izvještaje ne odnosi se na ostale informacije te ne izražavamo uvjerenje bilo koje vrste, osim ako to nije izričito navedeno u našem izvještaju.

U vezi sa našom revizijom finansijskih izvještaja, odgovornost nam je pročitati ostale informacije te pri tome razmotriti jesu li ostale informacije značajno nekonzistentne finansijskim izvještajima ili koja smo prikupili tokom revizije, kao i čine li se značajno pogrešno iskazane.

Vezano za Obrasce, razmotrili smo da li Obrasci sadrže objelodanjivanja zahtijevana Pravilnikom o sadržaju i načinu dostavljanja izvještaja koje društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima i dobrovoljni penzijski fond dostavljaju Agenciji za osiguranje Republike Srpske (sl. Glasnik RS br. 43/18) („Pravilnik“).

Izvještaj nezavisnog revizora vlasniku Društva Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom a.d. Banja Luka (*nastavak*)

Ostale informacije (*nastavak*)

Na osnovu procedura isključivo obavljenih kao dio naše revizije finansijskih izvještaja, prema našem mišljenju, u svim materijalno značajnim aspektima:

- informacije predstavljene u Obrascima za finansijsku godinu, za koji su finansijski izvještaji pripremljeni, su konzistentne sa finansijskim izvještajima, i
- obrasci su pripremljeni u skladu sa Pravilnikom.

Nadalje, uvezši u obzir poznavanje i razumjevanje Društva te okruženja u kojem posluje, a koje smo stekli tokom naše revizije, dužnost nam je izvjestiti jesmo li identifikovali značajno pogrešne iskaze u Obrascima. U vezi s tim, nemamo ništa za izvjestiti.

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu sa zakonskim okvirom finansijskog izvještavanja u Republici Srpskoj i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale uslijed kriminalne radnje ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih izvještaja, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Društva da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, objelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primjenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namjerava da likvidira Društvo ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja Društva.

Naš cilj je sticanje uvjerenja u razumnoj mjeri o tome da finansijski izvještaji, uzeti u cjelini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale uslijed kriminalne radnje ili greške; i izdavanje izvještaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Uvjerenje u razumnoj mjeri označava visok nivo uvjerenja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu s Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti materijalno pogrešne iskaze.

Pogrešni iskazi mogu da nastanu uslijed kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomski odluke korisnika donijete na osnovu ovih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (ISA) standardima, mi primjenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- Vršimo identifikaciju i procjenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih uslijed kriminalne radnje ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizijskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbjede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale uslijed greške, zato što kriminalna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namjerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilazeњe interne kontrole.

**Izvještaj nezavisnog revizora
vlasniku Društva Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d. Banja Luka (nastavak)**

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja (nastavak)

- Stičemo razumijevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema interne kontrole entiteta.
- Vršimo procjenu primjenjenih računovodstvenih politika i u kojoj mjeri su razumne računovodstvene procjene i povezana objelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primjene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, da li postoji materijalna neizvjesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti entiteta da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvjesnost, dužni smo da u svom izvještaju skrenemo pažnju na povezana objelodanjivanja u finansijskim izvještajima ili, ako takva objelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posljedicu da imaju da entitet prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procjenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izvještaja, uključujući objelodanjivanja, i da li su u finansijskim izvještajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

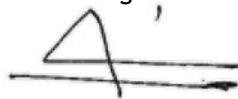
Saopštavamo licima ovlaštenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vrijeme revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje smo identificirali tokom revizije.

KPMG B-H d.o.o. za reviziju

Podružnica Banja Luka
Ovlašteni revizori

Svetozara Markovića 5/11
78000 Banja Luka
Bosna i Hercegovina

Manal Bećibegović
Izvršni direktor

17. marta 2023. godine

Vedran Vukotić
Ovlašćeni revizor

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d Banja Luka**
Finansijski izveštaji za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

IZVJEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU
(Svi iznosi su dati u KM, ukoliko nije drugačije naglašeno)

	Napomena	2022.	2021.
Poslovni prihodi			
Prihodi od naknada	5	616.891	425.726
Neto prihod/(rashod) of finansijskih instrumenata kroz bilans uspjeha	6	(147.164)	43.779
Poslovni rashodi			
Troškovi materijala i energije	7	(17.590)	(15.374)
Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	8	(357.430)	(308.755)
Troškovi usluga	9	(103.266)	(97.430)
Troškovi amortizacije	14	(59.371)	(60.675)
Ostali operativni troškovi	10	(88.334)	(69.675)
Troškovi poreza i doprinosa		(3.045)	(4.714)
		(776.200)	(556.623)
Poslovni gubitak		(159.309)	(87.118)
Finansijski prihodi/(rashodi)			
Finansijski prihodi	11	43.299	43.942
Finansijski rashodi	11	(1.586)	(3.581)
		41.713	40.361
Gubitak redovne aktivnosti		(117.596)	(46.757)
Ostali prihodi	12	689	672
Ostali rashodi	12	(118)	(82)
		571	590
Gubitak prije oporezivanja		(117.025)	(46.167)
Poreski rashodi perioda	13	-	-
Gubitak perioda		(117.025)	(46.167)

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d. Banja Luka**
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

IZVJEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU (*nastavak*)
(Svi iznosi su dati u KM, ukoliko nije drugačije naglašeno)

	2022.	2021.
Gubitak perioda	(117.025)	(46.167)
Ostala sveobuhvatna dobit za godinu		
Pozicije koje mogu biti naknadno reklasifikovane u izvještaj o dobiti ili gubitku		
Rezerve fer vrijednosti (finansijska imovina po fer vrijednosti kroz OSD)		
Promjena fer vrijednosti, neto od odgođenih poreza	71	97.461
Ostala sveobuhvatna dobit	-	97.461
Ukupno sveobuhvatna dobit/(gubitak) za godinu	(116.954)	51.294
Gubitak po akciji:	(0,03)	(0,01)

Napomene na narednim stranama čine dio ovih finansijskih izvještaja.

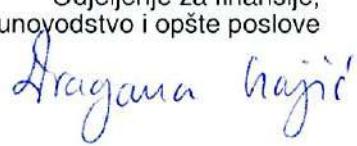
Priloženi finansijski izvještaji su usvojeni na osnovu odluke Izvršnog odbora dana 17. marta 2023. godine, nakon čega će biti dostavljeni Upravnom odboru Društva na usvajanje.

Potpisano u ime Društva za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom a.d. Banja Luka:

Gordana Drobnjak

Direktor

Dragana Gajić
Odjeljenje za finansije,
računovodstvo i opšte poslove

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d. Banja Luka**
Finansijski izveštaji za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ POZICIJI

(Svi iznosi su dati u KM, ukoliko nije drugačije naglašeno)

	Napomena	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
AKTIVA			
Dugoročna imovina			
Nematerijalna sredstva	14	3.190	3.899
Oprema	14	54.271	65.397
Prava korišćenja po osnovu najma	14	9.659	54.659
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	15	1.108.200	1.108.200
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	16	864.150	1.011.314
Dugoročni depoziti	17	350.000	350.000
		2.389.470	2.593.469
Kratkoročna imovina			
Kratkoročna potraživanja	18	61.882	45.079
Gotovina i ekvivalenti gotovine	19	87.384	59.979
Aktivna vremenska razgraničenja		21.305	22.003
		170.571	127.061
Ukupna aktiva		2.560.041	2.720.530
PASIVA			
Kapital			
Akcijski kapital	20	4.400.000	4.400.000
Rezerva fer vrijednosti		97.338	97.267
Akumulirani gubitak		(1.996.223)	(1.879.198)
		2.501.115	2.618.069
Rezervisanja		960	843
Dugoročne obaveze - najam			
Kratkoročne obaveze			
Dobavljači		7.531	43.647
Obaveze za zarade i naknade zarada		28.665	9.101
Obaveze za ostale poreze i doprinose		1.304	10.807
Kratkoročne obaveze - najam		9.659	25.603
Odgodeni porez na dobit		10.807	1.448
		57.966	90.606
Ukupna pasiva		2.560.041	2.720.530

Napomene na narednim stranama čine dio ovih finansijskih izveštaja

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d. Banja Luka**
Finansijski izveštaji za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU
(Svi iznosi su dati u KM, ukoliko nije drugačije naglašeno)

	Akcijski kapital	Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	Akumulirani gubitak	Ukupni kapital
Stanje na dan 1. januar 2021.	4.400.000	(194)	(1.833.031)	2.566.775
Nerealizovani dobici na HoV	-	97.461	-	97.461
Gubitak tekućeg perioda	-	-	(46.167)	(46.167)
Stanje na dan 31. decembar 2021.	4.400.000	97.267	(1.879.198)	2.618.069
Nerealizovani dobici na HoV	-	71	-	71
Gubitak tekućeg perioda	-	-	(117.025)	(117.025)
Stanje na dan 31. decembar 2022.	4.400.000	97.338	(1.996.223)	2.501.115

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izveštaja.

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d. Banja Luka**
Finansijski izveštaji za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

IZVJEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

(Svi iznosi su dati u KM, ukoliko nije drugačije naglašeno)

	2022.	2021.
Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti:		
Prilivi od kupaca i primljeni avansi	599.764	407.795
Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	2.724	4.106
Odlivi po osnovu plaćanja dobavljačima	(185.672)	(156.123)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i ostalih ličnih primanja	(350.281)	(346.372)
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	(33.344)	(30.421)
<i>Neto priliv/(odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti</i>	33.191	(121.015)
Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja:		
Prilivi od kamata	43.103	43.872
Prilivi po osnovu kratkoročnih finansijskih plasmana	-	350.000
Odlivi po osnovu dugoročnih finansijskih plasmana	-	(350.000)
Odlivi po osnovu kupovine nematerijalnih sredstava i opreme	(3.889)	(779)
<i>Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja</i>	39.214	43.093
Tokovi gotovine iz aktivnosti finansiranja:		
Plaćanja po osnovu najma	(45.000)	(45.000)
<i>Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja</i>	(45.000)	(45.000)
Ukupni priliv gotovine	645.591	805.773
Ukupni odliv gotovine	(618.186)	(928.695)
Neto priliv/(odliv) gotovinskih ekvivalenta i gotovine u toku perioda	27.405	(122.922)
Gotovina i ekvivalenti gotovine na početku godine	59.979	182.901
Gotovina i ekvivalenti gotovine na kraju godine	87.384	59.979

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izveštaja

Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom a.d. Banja Luka
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

1. OSNIVANJE I DJELATNOST

„Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: „Društvo“) osnovano je u skladu sa Zakonom o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima Republike Srpske ("Službeni glasnik RS". broj 13/09). Društvo je upisano u sudske registre Okružnog privrednog suda u Banjaluci dana 9. juna 2017. godine pod brojem: 057-0-Reg-17-001064. i to je datum koji se smatra datumom osnivanja Društva.

Osnivačka sjednica skupštine Društva je održana 6. aprila 2017. godine na kojoj je zaključen Ugovor o osnivanju Društva. Društvo je osnovano u formi zatvorenog akcionarskog društva od strane dva osnivača: Skupne pokojninske družbe d.d. Ljubljana (Republika Slovenija, sada se zove Triglav pokojninska družba d.d. Slovenija) i Penzijskog rezervnog fonda Republike Srpske a.d. Banja Luka. U trenutku osnivanja osnovni kapital Društva iznosio je 2.948.000 KM i podijeljen je na 2.948.000 običnih akcija klase „A“ koje glase na ime. Nominalna pojedinačna vrijednost jedne akcije iznosi 1 KM.

Ugovorom o osnivanju Društva broj OPU 434/17. od 6. aprila 2017. godine i članom 34. definisano je da osnivači Društva imaju namjeru da nakon upisa realizuju povećanje osnovnog kapitala Društva drugom emisijom običnih akcija ukupne vrijednosti emisije 1.452.000 KM.

Osnovna poslovna djelatnost Društva je upravljanje imovinom Evropskog dobrovoljnog penzijskog fonda, šifra djelatnosti je 66.30 - upravljanje fondovima.

Dana 22. juna 2017. godine je održana vanredna sjednica Skupštine akcionara Društva, na kojoj je donesena odluka da se izvrši povećanje kapitala sa 2.948.000 KM na 4.400.000 KM upisom i uplatama unaprijed poznatih ulagača po sljedećem:

1. EVROPSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVOJ - međunarodna organizacija osnovana sporazumom; čije sjedište je 5 Bank Street, London E144BG, Ujedinjeno Kraljevstvo i
2. FONDA ZA RAZVOJ PREDUZEĆA - SICAV-SIF u formi Société Anonyme, osnovan u skladu sa zakonima Velikog Vojvodstva Luksemburga.

Agencija za osiguranje Republike Srpske je dana 31. maja 2017. godine, Društvu izdala dozvolu za rad, odnosno obavljanje djelatnosti organizovanja i upravljanja dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima.

Sjedište Društva je u Banjaluci. Kralja Petra I Karađorđevića 109/III. Matični broj Društva: 11157319, JIB: 4404186440003.

Društvo je upisano u Registr emitentata kod Komisije za hartije od vrijednosti RS pod brojem: 09-904- 51/17 dana 20. decembra 2017. godine. Akcije Društva registrovane su kod Centralnog registra HOV a.d. Banja Luka pod brojem: 01-8248/17 dana 27. decembra 2017. godine, oznaka hartije: DEPD-R-A.

Na dan 31. decembra 2022. godine. Društvo je imalo šest zaposlenih radnika sa punim radnim vremenom i jednog radnika sa dopunskim radom (internog revizora).

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d. Banja Luka**
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

2.1. Izjava o usaglašenosti

Priloženi finansijski izvještaji predstavljaju finansijske izvještaje Društva. Finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srpskoj.

2.2. Osnove vrednovanja i sastavljanja finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji Društva su sastavljeni po načelu nabavne vrijednosti (istorijskog troška), osim određenih finansijskih instrumenata koji su vrednovani po revalorizovanim iznosima ili fer vrijednosti na kraju svakog izvještajnog perioda, kao što je dalje opisano u računovodstvenim politikama.

Istorijski trošak je generalno zasnovan na fer vrijednosti naknade plaćene u zamjenu za robu i usluge.

Fer vrijednost je cijena koju bi primili od prodaje imovine ili platili za prenos obaveza u uobičajenoj transakciji između tržišnih učesnika na dan vrednovanja, bez obzira da li je ta cijena direktno provjerljiva ili procijenjena korišćenjem drugih tehnika vrednovanja. Prilikom procjenjivanja fer vrijednosti imovine ili obaveza, Društvo uzima u obzir one karakteristike imovine ili obaveza koje bi uzeli u obzir i drugi učesnici na tržištu prilikom određivanja cijene imovine ili obaveza na datum vrednovanja.

Finansijski izvještaji Društva su prikazani u formatu propisanom Pravilnikom o Kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS" broj 104/21), kao i Pravilnikom o izmjenama i dopunama pravilnika o sadržaju i načinu dostavljanja izvještaja koje društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima i dobrovoljni penzijski fond dostavljaju Agenciji za osiguranje Republike Srpske ("Službeni glasnik RS" broj 75/22), a koji uključuju sljedeće finansijske izvještaje:

1. Bilans stanja – Izvještaj o finansijskom položaju;
2. Bilans uspjeha – Izvještaj o ukupnom rezultatu u periodu;
3. Izvještaj o promjenama na kapitalu;
4. Bilans tokova gotovine - Izvještaj o tokovima gotovine;
5. Nadzorni i statistički izvještaji Društva.

Društvo je prilikom sastavljanja bilansa tokova gotovine koristilo direktni metod izvještavanja o tokovima gotovine.

Društvo je u sastavljanju ovih finansijskih izvještaja primjenjivalo računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3 uz finansijske izvještaje koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Republike Srpske.

2.3. Funkcionalna valuta i valuta izvještavanja

Iznosi u priloženim finansijskim izvještajima su izraženi u Konvertibilnim markama (KM) koja predstavlja funkcionalnu i zvaničnu izvještajnu valutu u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini.

Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom a.d. Banja Luka
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Poslovni prihodi

Poslovne prihode Društva čini naknada za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom („EDPF“) koja je definisana Zakonom o dobrovoljnem penzijskom fondu i penzijskim planovima („Službeni glasnik RS“. broj 13/09 i 107/19) i Pravilnikom o naknadama broj UO-IV-8/17.

Društvo ima pravo na obračun sljedećih naknada: naknade za usluge Društva za upravljanje (naknada prilikom uplate penzijskih doprinosa – ulazna naknada i naknade za upravljanje Fondom) i naknade za prenos računa člana Fonda.

Naknada prilikom uplate penzijskih doprinosa - ulazna naknada se obračunava jednokratno, najviše do 1,9% od vrijednosti izvršene pojedinačne uplate. Za iznos ulazne naknade se umanjuje vrijednost svake uplate u EDPF prije pretvaranja u obračunske jedinice, ukoliko nije drugačije ugovorenog sa organizatorima penzijskog plana.

Za članove penzijskog plana, naknada prilikom uplate penzijskih doprinosa obračunava se procentualno od ukupne vrijednosti uplaćenih penzijskih doprinosa koje je organizator penzijskog plana uplatio za članove tog plana, najviše do 1,9% od vrijednosti izvršene uplate.

Naknada za upravljanje se utvrđuje prilikom svakog obračuna neto vrijednosti imovine EDPF, a koji je usaglašen između Društva i kastodi banke i obračunava se najviše do 2% godišnje od neto vrijednosti imovine EDPF. Naknada se obračunava svakog dana i to kao procenat podijeljen sa 365,25, uzimajući kao osnovicu neto vrijednost imovine EDPF. Neto vrijednost imovine EDPF predstavlja vrijednost imovine umanjenu za iznos obaveza.

Društvo mjesечно fakturiše EDPF naknadu za upravljanje i ulaznu naknadu. Na kraju svakog mjeseca, Društvo naplaćuje od EDPF iznos koji predstavlja zbir svih dnevnih vrijednosti naknada za taj mjesec.

Naknada za prenos računa člana EDPF predstavlja naknadu za troškove prenosa računa u EDPF kojim upravlja drugo Društvo i obračunava se kao umanjenje sredstava za iznos stvarnih troškova, s tim što naknada ne može biti obračunata u visini većoj od iznosa koji propiše Agencija za osiguranje Republike Srbije.

3.2. Prihodi i rashodi kamata

Prihod i rashoda od kamata predstavljeni u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti sastoje se od kamata na finansijsku imovinu i finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku obračunatom na bazi efektivne kamatne stope.

Efektivna kamatna stopa se izračunava na početno priznavanje finansijskog instrumenta kao stopa koja tačno umanjuje procijenjene buduće gotovinske uplate ili uplate kroz očekivani životni vijek finansijskog instrumenta za:

- bruto iznos finansijske imovine; Ili
- amortizovani trošak finansijske obaveze

Prilikom obračuna prihoda i rashoda od kamata, efektivna kamatna stopa se primjenjuje na bruto iznos imovine (kada sredstvo nema gubitaka po osnovu kredita) ili na amortizovanu cijenu obaveze.

Međutim, za finansijsku imovinu koja je imala kreditne gubitke nakon početnog priznavanja, prihod od kamata se obračunava primjenom efektivne kamatne stope na amortizovani trošak finansijske imovine. Ako sredstvo više nema kreditne gubitke, onda se obračun kamatnog prihoda vraća na bruto osnovu.

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d. Banja Luka**
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.3. Najmovi (nastavak)

Imovina s pravom korištenja se amortizuje primjenom linearne metode od datuma početka do datuma kraja Ugovora o zakupu ili na period koji je izvjesno očekivati da će zakup biti aktivan. Pored navedenog, imovina s pravom korištenja se periodično smanjuje za iznos ispravke vrijednosti.

Primjenjivu stopu amortizacije na imovinu s pravom korištenja navodimo u nastavku:

Imovina sa pravom korištenja - Zavisno o najboljim procenama (srednjoročno).

U skladu sa zahtjevom MSFI 16 obaveza po zakupu početno se priznaje po sadašnjoj vrijednosti najma koji nisu plaćeni na dan početka primjene uz diskont primjenom inkrementalne kamatne stope.

Društvo je odredilo kamatnu stopu koja će se koristiti za utvrđivanje sadašnje vrijednosti obaveza i imovine na osnovu zakupa/lizinga, kao prosječnu trenutno važeću stopu na kredite ročnosti između 1 i 5 godina za iznose do 0,25 miliona EUR u godini, bez valutne klauzule, nefinansijskim preduzećima, koja prethodi obračunu sadašnje vrijednosti obaveza i imovine po osnovu zakupa, a prema zvanično objavljenim podacima Centralne banke BiH. Plaćanja po osnovu najma uključena u mjerjenje obaveze po osnovu najma na prvi dan njegovog trajanja obuhvataju sljedeća plaćanja za pravo korištenja predmetne imovine tokom trajanja najma koja nisu izmirena na prvi dan trajanja najma:

- fiksna plaćanja uključujući u suštini fiksna plaćanja, umanjeno za eventualne primljene podsticaje u vezi s najmom;
- promjenjiva plaćanja koja zavise od određenog indeksa ili stope i koja su početno mjerena prema tom indeksu ili stopi na prvi dan trajanja najma;
- iznose koji se očekuje da prispiju na plaćanje najmoprimcu u okviru garantovanog ostatka vrijednosti;
- cijenu korištenja opcije otkupa ukoliko postoji realna vjerovatnoća da će najmoprimac iskoristiti tu opciju;
- kazne za raskid najma, ukoliko period trajanja najma pokazuje da je najmoprimac iskoristio tu opciju.

Obaveza zakupa mjeri se po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamate.

Preispituje se kad dođe do promjene budućih plaćanja zakupa koja proizlaze iz promjene indeksa ili stopa, ako postoji promjena u procjeni Društva za iznos za koji se očekuje da će biti plativ za preostalu vrijednost, u slučaju da Društvo promijeni svoju procjenu da li će se izvršiti opcija kupovine, produženja ili ukidanja ili ako postoji revidirana fiksna zakupnina u osnovi. Kada se obaveza najma ponovno mjeri na ovaj način, vrši se odgovarajuće usklađivanje knjigovodstvene vrijednosti imovine s pravom korištenja ili se evidentira kroz račun dobiti/gubitka u slučaju da je knjigovodstvena vrijednost imovine s pravom korištenja svedena je na nulu.

Kratkoročni zakupi i zakupi imovine male vrijednosti

Društvo ne priznaje imovinu s pravom korišćenja i obaveze za imovinu male vrijednosti i kratkoročne najmove. Dobici ili gubici nastali otuđenjem ili rashodovanjem određenog sredstva utvrđuju se kao razlika između prihoda od prodaje i knjigovodstvenog iznosa toga sredstva i priznaju u izvještaju o dobiti ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u periodu u kojem su nastali, u korist, odnosno na teret prihoda.

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d. Banja Luka**
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.4. Preračunavanje sredstava i obaveza u stranim sredstvima plaćanja

Sve pozicije sredstava i obaveza u stranim sredstvima plaćanja su preračunate u njihovu protivvrijednost u KM po zvaničnom kursu važećem na dan bilansa stanja. Poslovne promjene u stranim sredstvima plaćanja tokom godine preračunavaju se u Konvertibilne marke po zvaničnom kursu važećem na dan svake promjene, a nastale pozitivne i negativne kursne razlike knjiže se u korist ili na teret bilansa uspjeha.

3.5. Oprema

Oprema se iskazuje po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ispravku vrijednosti i eventualna akumulirana obezvrijedeđena vrijednost.

Nabavnu vrijednost opreme čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za zavisne troškove i troškove dovođenja sredstava u stanje funkcionalne pripravnosti, umanjena za bilo koje trgovinske popuste i rabate.

Pod opremom se smatraju ona sredstva čiji je očekivani korisni vijek upotrebe duži od jedne godine.

Dobit koja nastane prilikom rashodovanja opreme knjiži se u korist ostalih prihoda. Gubitak nastao prilikom otuđivanja opreme knjiži se na teret ostalih rashoda.

Adaptacije, obnavljanja i popravke koje produžavaju vijek korišćenja sredstava, uvećavaju vrijednost sredstava. Tekuće opravke i održavanja se knjiže na teret tekucog obračunskog perioda i prikazuju se kao troškovi poslovanja.

Ulaganja u tuđa osnovna sredstva

Ulaganja u tuđa osnovna sredstva Društva se priznaju u okviru nekretnina, postrojenja i opreme, i čine vrijednost ulaganja izvršenih na kancelarijskom prostoru koje nije u vlasništvu Društva, a u cilju uređenja navedenog prostora za obavljanje poslovne djelatnosti Društva. Navedeno ulaganje je vrednovano po nabavnoj vrijednosti i umanjeno za ispravku vrijednosti i eventualna obezvrijedeđena vrijednost, a amortizuje se u skladu sa preostalim vijekom upotrebe.

3.6. Nematerijalna sredstva

Nematerijalna sredstva su iskazana po nabavnoj vrijednosti, umanjena za ispravku vrijednosti i eventualne akumulirane gubitke uslijed obezvrijedeđenja. Na dan bilansa stanja nematerijalna sredstva se sastoje od vrijednosti licence za računarsku opremu.

3.7. Amortizacija

Amortizacija opreme, ulaganja u tuđa osnovna sredstva i nematerijalnih sredstava

Amortizacija opreme, ulaganja u tuđa osnovna sredstva i nematerijalnih sredstava obračunava se proporcionalnim metodom, tokom vijeka korisne upotrebe. Osnovicu za obračun amortizacije predstavlja nabavna vrijednost pojedinačnog sredstva umanjena za njegovu rezidualnu vrijednost. Amortizacija se obračunava od trenutka kad je sredstvo raspoloživo za upotrebu ili korištenje.

Ulaganje u tuđa osnovna sredstva, amortizuje se u toku korisnog vijeka sredstva, odnosno u periodu od tri godine koliko iznosi period zakupnine poslovnog prostora.

Amortizacija opreme i nematerijalnih ulaganja obračunava se degresivnom i proporcionalnim metodom, tokom vijeka korisne upotrebe, dok se amortizacija ulaganja u tuđa osnovna sredstva obračunava proporcionalnim metodom.

Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom a.d. Banja Luka
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7. Amortizacija (nastavak)

Korisni vijek upotrebe i stope amortizacije pojedinih grupa sredstava, koji je služio kao osnova za obračun amortizacije u 2022. i 2021. godini je sljedeći:

GRUPA SREDSTAVA	Vijek trajanja (u godinama)	Stopa amortizacije
Nepokretnosti i postrojenja	33	3%
Nematerijalna sredstva, osim softvera	10	10%
Kompjuteri, informacioni sistemi, softveri i serveri	2,5	40%
Oprema i ostala sredstva	5	20%

3.8. Finansijski instrumenti

Gotovina i ekvivalenti gotovine obuhvataju gotovinu i depozite po viđenju za potrebe pripreme izvještaja o tokovima gotovine i izvještaja o finansijskom položaju.

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja se mjere po amortizovanom trošku umanjeno za ispravku vrijednosti.

Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze kao i obaveze po kamatonosnim kreditima i pozajmicama vrednuju se po amortizovanom trošku.

(a) Priznavanje i prestanak priznavanja

Finansijski instrumenti, koji se sastoje od finansijske imovine i finansijskih obaveza, priznaju se u izvještaju o finansijskoj poziciji kada Društvo postane ugovorna strana vezano uz instrument.

Društvo prestaje priznavati finansijsku imovinu kada isteknu ugovorna prava na novčane tokove od imovine, ili kada prenosi prava na prijem ugovorenih novčanih tokova u transakciji u kojoj se prenosi znatan dio svih rizika i koristi od vlasništva nad finansijskom imovinom, ili kada niti prenosi niti zadržava znatan dio svih rizika i koristi od vlasništva i onda gubi kontrolu. Kada se kontrola zadrži, subjekt nastavlja priznavati finansijsku imovinu u mjeri u kojoj je kontinuirano uključen.

Društvo prestaje priznavati finansijsku obavezu kada su njezine ugovorne obaveze ispunjene, otkazane ili istekle.

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d. Banja Luka**
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8. Finansijski instrumenti (nastavak)

(b) Klasifikacija i mjerjenje

Sva finansijska imovina i obaveza početno se priznaju po fer vrijednosti, koja je obično transakcijska cijena, uključujući, gdje je to prikladno, transakcije koje se mogu direktno pripisati sticanju ili izdavanju finansijske imovine ili finansijske obaveze, s izuzetkom potraživanja od kupaca bez značajne komponente finansiranja, koja se mjeri po transakcijskoj cijeni, utvrđenoj u skladu s računovodstvenim politikama subjekta za prihode.

Finansijska imovina određena po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (FVBU)

Finansijska imovina klasificuje se po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ako proizlazi iz ugovora koji ne dovode do novčanih tokova koji su isključivo glavnica i kamata, ili na drugi način kada se drži u poslovnom modelu kod kojeg se uglavnom realizuje prodajom. Takva imovina se ponovo mjeri po fer vrijednosti na kraju svakog izvještajnog perioda. Dobici i gubici koji proizlaze iz ponovnog mjerjenja iskazuju se u bilansu uspjeha kao transakcijski troškovi.

Finansijska imovina određena po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOSD)

Finansijska imovina klasificuje se po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ako proizlazi iz ugovora koji dovode do novčanih tokova koji su samo plaćanje glavnice i kamata i ako se drži u poslovnom modelu koji dio ostvaruje prodajom, a dio držanjem do dospijeća priznaje se početno po fer vrijednosti uvećanoj za sve troškove koji se mogu direktno pripisati transakciji, ili u slučaju potraživanja od kupaca, po transakcijskoj cijeni.

Na kraju svakog izvještajnog razdoblja finansijska imovina se ponovo mjeri po fer vrijednosti a kumulativna dobit ili gubitak u odnosu na amortizovani trošak priznaje se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti i rezervi fer vrijednosti. Prihodi od kamata te dobici ili gubici od kursnih razlika nastalih od te imovine uključuju se u finansijske prihode ili rashode u bilansu uspjeha. Ova imovina je takođe predmet umanjenja vrijednosti.

Kada se ta imovina prestane priznavati, kumulativna dobit ili gubitak se reklassificira iz kapitala u dobit ili gubitak.

Finansijska imovina određena po amortizovanom trošku (AT)

Finansijska imovina se vodi po amortizovanom trošku kada nastane iz ugovora koji rezultuje ugovornim novčanim tokovima, a koja se drži u poslovnom modelu radi naplate ugovornih novčanih tokova.

Ona se vrednuje po amortizovanom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope i podložna je gubicima od umanjenja vrijednosti. Prihodi od kamata uključeni su u finansijske prihode.

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d. Banja Luka**
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8. Finansijski instrumenti (nastavak)

(c) Umanjenje vrijednosti imovine

(i) Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Društvo priznaje ispravku vrijednosti za umanjenje vrijednosti finansijske imovine koja se određuje po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i po amortizovanom trošku te ugovornu imovinu potraživanja po osnovu najma i finansijske garancije na temelju očekivanog kreditnog gubitka. Povećanja i smanjenja ispravki vrijednosti za umanjenje vrijednosti priznaju se u računu dobiti i gubitka.

Očekivani kreditni gubici predstavljaju razliku između ugovornih novčanih tokova (ili cijene transakcije) i očekivanih novčanih tokova na kraju izvještajnog razdoblja na temelju prethodnog iskustva Društva i razumnih i potkrepljujućih očekivanja o budućim kreditnim uslovima.

Za potraživanja od kupaca, ugovornu imovinu i potraživanja po osnovu najma, Društvo priznaje umanjenje vrijednosti na temelju vjerovatnosti da kupac neće ispuniti obavezu tokom vijeka trajanja imovine, te gubitak koji će nastati s obzirom na taj propust (očekivani gubitak tokom vijeka trajanja).

Društvo definiše neispunjavanje obaveza kad kupac ne ispuni obvezu u roku dužem od 90 dana nakon dospijeća. Za svu ostalu imovinu, Društvo početno priznaje umanjenje vrijednosti na temelju vjerovatnosti da će kupac ili ugovorna strana propasti u narednih 12 mjeseci, osim ako nije došlo do značajnog pogoršanja kreditne sposobnosti ili ako se u cijelosti izgubi kreditna sposobnost u kojem slučaju se ispravka vrijednosti za umanjenje vrijednosti povećava na očekivani životni gubitak. Imovina se umanjuje za kreditne gubitke kada postoji jedan ili više događaja opisanih u prethodnim politikama za umanjenje vrijednosti kao što je navedeno i u nastavku.

(ii) Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine

Interni i vanjski izvori informacija se preispituju na kraju svakog perioda izvještavanja kako bi se identifikovale naznake koje upućuju na to da je nefinansijska imovina, uključujući nekretnine, postrojenja i opremu, nematerijalnu imovinu s ograničenim vijekom trajanja i ulaganja. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadiva vrijednost imovine.

Izračun nadoknade vrijednosti

Nadoknadi iznos imovine je veći iznos upoređujući fer vrijednost umanjenu za troškove prodaje i vrijednost imovine u upotrebi. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi svode se na sadašnju vrijednost primjenom procjene diskontne stope prije oporezivanja koja odražava tekuću tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za sredstvo.

Ako sredstvo ne ostvaruje novčane prilive u velikoj mjeri nezavisno od onih iz drugih sredstava, nadoknadi iznos se određuje za najmanju grupu sredstava koja nezavisno stvara novčane prilive (tj. jedinica koja stvara novac).

Priznavanje gubitka od umanjenja vrijednosti

Gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se u računu dobiti i gubitka ako knjigovodstvena vrijednost sredstva ili jedinice koja stvara novac kojoj pripada prelazi njezin nadoknadivi iznos. Gubici od umanjenja priznati u vezi jedinica koje stvaraju novac trebaju smanjiti knjigovodstvenu vrijednost ostalih sredstava u jedinici (ili grupi jedinica) na pro rata osnovi, osim što se knjigovodstvena vrijednost imovine neće smanjiti ispod njezine pojedinačne fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje (ako su mjerljivi) ili vrijednost u upotrebi (ako je to moguće utvrditi).

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d. Banja Luka**
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8. Finansijski instrumenti (nastavak)

(c) Umanjenje vrijednosti imovine (nastavak)

(ii) Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine (nastavak)

Ukidanje gubitaka od umanjenja imovine

U pogledu imovine gubitak od umanjenja vrijednosti se ukida ako je došlo do povoljne promjene u procjenama korištenim za određivanje nadoknadivog iznosa.

Ukidanje gubitka od umanjenja vrijednosti ograničeno je na knjigovodstvenu vrijednost imovine koja bi bila utvrđena da nije bio priznat gubitak od umanjenja vrijednosti u prethodnim godinama. Ukidanje gubitaka od umanjenja vrijednosti priznaje se u računu dobiti i gubitka u godini u kojoj su ukidanja priznata.

3.9. Obezvrijedenje vrijednosti stalne imovine

Na dan bilansa stanja rukovodstvo Društva analizira vrijednost nematerijalnih ulaganja i opreme prikazane u finansijskim izvještajima. Ukoliko postoji indikacija da za neko materijalno ulaganje i opremu postoji obezvrijedenje nadoknadivi iznos te imovine se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvrijedenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procijenjen kao niži od vrijednosti iskazane u finansijskim izvještajima, vrijednost sredstva iskazanog u finansijskim izvještajima se smanjuje do svoje nadoknадive vrijednosti.

Obezvrijedenje se priznaje kao trošak tekućeg perioda i evidentira u okviru ostalih poslovnih rashoda. Ukoliko sredstvo nije prikazano u finansijskim izvještajima po revalorizovanoj vrijednosti, kada se obezvrijedenje tretira kao smanjenje revalorizacione rezerve do revalorizovanog iznosa.

Ako se kasnije poništi obezvrijedenje vrijednost sredstava prikazana u finansijskim izvještajima se povećava do promijenjene procjene nadoknadivog iznosa, ali tako da povećana vrijednost prikazana u finansijskim izvještajima ne prelazi iznos koji bi bio prikazan da se u proteklim godinama nije računalo obezvrijedenje. Poništenje obezvrijedenja se računa kao prihod tekućeg perioda, ukoliko sredstvo nije prikazano u finansijskim izvještajima po revalorizovanoj vrijednosti, kada se poništenje obezvrijedenja tretira kao povećanje revalorizacione rezerve.

Na dan 31. decembra 2022. godine, na osnovu procjene rukovodstva Društva, ne postoje indikacije da je vrijednost nematerijalnih sredstava i opreme obezvrijedena.

3.10. Porezi i doprinosi iz rezultata

Tekući porez na dobitak

Porez na dobitak obuhvata tekući porez na dobitak i odložene poreze na dobitak. Tekući i odloženi porez na dobitak se priznaju u bilansu uspjeha, osim ako nisu nastali iz poslovnih kombinacija ili stavki priznatih direktno u kapitalu, odnosno u ostalom ukupnom rezultatu.

Tekući porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit. Tekući porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava primjenom propisane poreske stope od 10% na osnovicu utvrđenu poreskim bilansom, koju predstavlja iznos dobitka prije oporezivanja po odbitku efekata uskladišvanja prihoda i rashoda, a u skladu sa poreskim propisima Republike Srbije.

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d. Banja Luka**
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.10. Porezi i doprinosi iz rezultata (nastavak)

Poreski propisi Republike Srpske ne predviđaju mogućnost da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povrat poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez na dobitak se obračunava korištenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnove potraživanja i obaveza u bilansu stanja i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na dan bilansa stanja ili poreske stope koje su nakon tog dana stupile na snagu, koriste se za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobitak. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i efekte poreskih gubitaka i poreskih kredita, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporezivi dobitak od kojeg se prenijeti poreski gubitak i krediti mogu umanjiti.

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata predstavljaju plaćanja prema važećim republičkim i opštinskim propisima radi finansiranja raznih komunalnih i republičkih potreba. Ovi porezi i doprinosi uključeni su u okviru ostalih poslovnih rashoda.

3.11. Beneficije za zaposlene

a) Porezi i doprinosi za obezbjeđenje socijalne sigurnosti zaposlenih

U skladu sa domaćim propisima i usvojenom računovodstvenom politikom Društvo je obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih u iznosima koji se obračunavaju primjenom specifičnih, zakonom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Doprinosi na teret zaposlenih knjiže se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

b) Obaveze po osnovu otpremnina

U skladu sa Zakonom o radu, Društvo je u obavezi da isplati otpremnine, radnicima koji su zaključili ugovor o radu na neodređeno vrijeme, najmanje u visini jedne trećine neto prosječne mjesечne plate radnika isplaćene u posljednja tri mjeseca prije prestanka ugovora o radu, za svaku navršenu godinu rada kod poslodavca. Otpremnina ne može biti veća od šest prosječnih mjesечnih plata isplaćenih radniku u posljednja tri mjeseca prije prestanka ugovora o radu. Na osnovu IAS 19 "Primanja zaposlenih" zahtjeva se obračun i ukalkulisavanje sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih na otpremnine.

Prema mišljenju rukovodstva Društva, sadašnja vrijednost obaveza po osnovu otpremnina za odlazak u penziju nakon ispunjenih uslova, nije materijalno značajna za finansijske izvještaje posmatrane u cijelini i zbog toga u ovim finansijskim izvještajima nisu izvršena rezervisanja po ovom osnovu.

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d. Banja Luka**
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.11. Beneficije za zaposlene (nastavak)

a) Porezi i doprinosi za obezbjeđenje socijalne sigurnosti zaposlenih

U skladu sa domaćim propisima i usvojenom računovodstvenom politikom Društvo je obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih u iznosima koji se obračunavaju primjenom specifičnih, zakonom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Doprinosi na teret zaposlenih knjiže se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

b) Obaveze po osnovu otpremnina

U skladu sa Zakonom o radu, Društvo je u obavezi da isplati otpremnine, radnicima koji su zaključili ugovor o radu na neodređeno vrijeme, najmanje u visini jedne trećine neto prosječne mjesecne plate radnika isplaćene u posljednja tri mjeseca prije prestanka ugovora o radu, za svaku navršenu godinu rada kod poslodavca. Otpremnina ne može biti veća od šest prosječnih mjesecnih plata isplaćenih radniku u posljednja tri mjeseca prije prestanka ugovora o radu. Na osnovu IAS 19 "Primanja zaposlenih" zahtjeva se obračun i ukalkulisavanje sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih na otpremnine.

Prema mišljenju rukovodstva Društva, sadašnja vrijednost obaveza po osnovu otpremnina za odlazak u penziju nakon ispunjenih uslova, nije materijalno značajna za finansijske izvještaje posmatrane u cijelini i zbog toga u ovim finansijskim izvještajima nisu izvršena rezervisanja po ovom osnovu.

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d. Banja Luka**
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE

Prezentacija finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva Društva korištenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentovane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, a budući stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa.

Procjene i pretpostavke se stalno preispituju. Izmjene knjigovodstvenih procjena priznaju se u periodu izmjene ukoliko se odnose samo na taj period ili u periodu izmjene u budućim periodima ukoliko izmjena utiče na tekući i buduće periode. Osnovne pretpostavke koje se odnose na buduće događaje i ostale značajne izvore neizvjesnosti pri davanju procjene na dan bilansa stanja, koja nose rizik sa mogućim ishodom u materijalno značajnim korekcijama sadašnje vrijednosti sredstava i obaveza u narednoj finansijskoj godini predstavljene su u narednom tekstu:

Ispravka vrijednosti potraživanja

Društvo obračunava obezvređenje finansijske imovine na osnovu procijenjenih kreditnih gubitaka. U procjeni odgovarajućeg iznosa gubitka od obezvrjeđenja za sumnjava potraživanja Društvo se oslanja na standard za finansijske instrumente i pravila Agencije za bankarstvo Republike Srbije („ABRS“).

U skladu sa standardom za finansijske instrumente, parametar "Vjerovatnoća nastupanja statusa neizmirenja obaveza - probability of default (PD)" se utvrđuje kao prosjek PD u roku od 1 godine koje objavljaju rejting agencije Standard & Poor's, Moody's i Fitch prema zadnjim dostupnim izveštajima za kreditni rejting koji ima Bosnu i Hercegovinu od strane istih kreditnih agencija.

Parametar „Gubitak uslijed nastupanja statusa neizmirenja obaveza - loss given defalut (LGD)" se utvrđuje u skladu sa važećim propisima ABRS-a. (Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka i Uputstvom za klasifikaciju i vrednovanje finansijske aktive).

Pravična (fer) vrijednost

Poslovna politika Društva je da objelodani informacije o pravičnoj vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta.

Rukovodstvo Društva vrši procjenu rizika i u slučajevima kada se ocjeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrijednosti. Po mišljenju rukovodstva Društva, iznosi u ovim finansijskim izveštajima odražavaju vrijednost koja je, u datim okolnostima, najvjerodstojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d. Banja Luka**
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)
(svi iznosi su u KM, osim ako nije naznačeno drugačije)

5. PRIHODI OD NAKNADA

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Prihodi od ulazne naknade i naknade za upravljanje		
Prihodi od ulazne naknade – EDPF	184.141	170.383
Prihodi od naknade za upravljanje Društvom EDPF	432.750	255.343
	616.891	425.726

Prihodi od ulazne naknade i naknade za upravljanje EDPF-om koji za 2022. godinu. iznose 616.891 KM i evidentirani su u skladu sa Pravilnikom o naknadama broj UO-IV-6/17 od 4. oktobra 2017. godine.

Naknada za upravljanje se utvrđuje prilikom svakog obračuna neto vrijednosti imovine Fonda, a koji je usaglašen između Društva i kastodi banke. Ugovor o pružanju kastodi usluga je zaključen sa Novom Bankom a.d. Banja Luka dana 9. oktobra 2017. godine na neodređeno vrijeme.

Društvo mjesečno fakturiše Fondu naknadu za upravljanje i ulaznu naknadu. Za iznos ulazne naknade se umanjuje vrijednost svake uplate u Fond prije pretvaranja u obračunske jedinice, ukoliko nije drugačije ugovoreno sa organizatorom penzijskog plana. Naknada prilikom uplate penzijskih doprinosa (ulazna naknada) obračunava se jednokratno i to kao procenat u odnosu na pojedinačnu uplatu, po stopi do maksimalno 1.9% od ukupno izvršenih uplata.

Za članove penzijskog plana, naknada prilikom uplate penzijskih doprinosa, obračunava se procentualno od ukupne vrijednosti uplaćenih penzijskih doprinosa koje je organizator penzijskog plana upatio za članove tog plana, ukoliko sa organizatorom penzijskog plana nije ugovoreno drugačije, u visini do najviše 1.9%. Naknada za upravljanje se utvrđuje prilikom svakog obračuna neto vrijednosti imovine Fonda a koji je usaglašen između Društva i kastodi banke. Naknada za upravljanje Fondom koja pripada Društvu obračunava se najviše do 2% godišnje od neto vrijednosti imovine Fonda. Naknada se obračunava svakog dana i to kao procenat podijeljen sa 365.25 na neto vrijednost imovine Fonda. Neto vrijednost imovine Fonda predstavlja vrijednost imovine umanjenu za iznos obaveza. Društvo naplaćuje od Fonda na kraju svakog mjeseca iznos koji predstavlja zbir svih dnevnih vrijednosti naknada za taj mjesec.

**6. NETO PRIHOD/(RASHOD) OD FINANSIJSKIH INSTRUMENATA KROZ BILANS
USPJEHA**

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Prihodi od ulaganja u Triglav udjele OIF:		
(Rashodi)/Prihodi od uskl.vrij.imovine - ulaganja u OIF – Triglav renta	(61.727)	52.869
(Rashodi)/Prihodi od uskl.vrij.imovine - ulaganja u OIF – Triglav high yield	(19.392)	4.172
(Rashodi)/Prihodi od uskl.vrij.imovine - ulaganja u OIF – Triglav obveznički	(66.045)	(13.262)
	(147.164)	43.779

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d. Banja Luka**
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)
(svi iznosi su u KM, osim ako nije naznačeno drugačije)

7. TROŠKOVI MATERIJALA I ENERGIJE

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Troškovi goriva	10.792	7.349
Troškovi energije	4.770	4.650
Troškovi opreme koja se u cijelini otpisuje u momentu nabavke (auto gume)	1.133	2.414
Troškovi ostalog režijskog materijala	514	348
Troškovi kancelarijskog materijala	240	464
Troškovi vode	141	149
	17.590	15.374

8. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALIH LIČNIH RASHODA

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Bruto plate zaposlenih	328.279	291.217
Bruto naknade za dopunski rad	15.340	13.088
Bruto naknade članovima Upravnog odbora	7.819	-
Bruto naknade zaposlenima	5.992	4.450
	357.430	308.755

9. TROŠKOVI USLUGA

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Troškovi zakupa računovodstvenog softvera - Interkont	42.120	42.120
Troškovi PTT usluga (telefon, internet i poštارина)	23.307	23.303
Troškovi usluga održavanja	15.401	16.801
Troškovi reklame i propagande (i objava oglasa)	10.541	2.595
Troškovi reklame i reklamnog materijala	8.538	9.919
Troškovi ostalih usluga	1.709	1.028
Troškovi zakupa garaže i parkinga	832	819
Troškovi lizinga opreme	818	845
	103.266	97.430

U skladu sa MSFI 16-Lizing, paragraf 3, ugovori koji se odnose na zakup softvera, budući da je riječ o pravima na nematerijalnu imovinu nije predmet primjene ovog standarda.

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d. Banja Luka**
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)
(svi iznosi su u KM, osim ako nije naznačeno drugačije)

10. OSTALI OPERATIVNI TROŠKOVI

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Troškovi reprezentacije	14.571	4.561
Troškovi usluga za odnose sa javnošću	14.040	14.040
Troškovi sponzorstva i donacija	8.297	8.712
Troškovi revizije i srodnih usluga	7.904	8.320
Troškovi naknade AZORS – nadzor	6.511	3.847
Troškovi održavanja internet stranice	6.079	4.562
Troškovi premija osiguranja	4.069	4.002
Troškovi usluge štampanja	3.959	3.354
Troškovi naknade AZORS – saglasnosti	3.800	4.000
Troškovi stručnog usavršavanja	2.349	6.627
Troškovi platnog prometa	2.053	2.058
Troškovi vođenja računa u Cent. reg. HOV	1.501	1.501
Troškovi pretplate - časopisi i stručne publikacije	833	499
Administrativne i sudske takse	733	784
Troškovi članarina	680	131
Ostalo	10.955	2.677
	88.334	69.675

11. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Finansijski prihodi		
Prihodi od kamata na obveznice	40.000	40.000
Prihodi od kamata na depozite	3.137	3.779
Prihodi od amortizacije diskonta	162	163
Ukupno finansijski prihodi	43.299	43.942
Finansijski rashodi		
Rashodi po osnovu amortizacije diskonta (troškovi kupovine obveznica)	(233)	(231)
Rashodi kamata po lizingu	(1.353)	(3.350)
Ukupno finansijski rashodi	(1.586)	(3.581)

12. OSTALI PRIHODI I RASHODI

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Ostali prihodi		
Prihodi od osiguravajućih kuća za naknadu štete	689	672
	689	672
Ostali rashodi		
Troškovi obezvređenja finansijske imovine	(118)	(82)
	(118)	(82)
Neto ostali prihodi	571	590

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d. Banja Luka**
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)
(svi iznosi su u KM, osim ako nije naznačeno drugačije)

13. PORESKI RASHODI PERIODA

a) Komponente poreza na dobit:

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Tekući poreski rashod perioda	-	-
Odgođeni poreski rashod	-	10.807
	-	10.807

b) Tekući poreski rashod perioda

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
(Gubitak) prije oprezivanja	(117.025)	(46.167)
Porez po stopi od 10%	(11.702)	(4.617)
<i>Poreski efekti:</i>		
Poresko nepriznatih rashoda	1.034	343
Poresko izuzetih prihoda	(4.016)	(4.026)
Poreski gubici koji nisu priznati kao odložena poreska imovina	(14.684)	(8.300)
Iznos poreza na dobit	-	-
<i>Efektivna stopa poreza na dobit</i>	0%	0%

c) Odgođena poreska obaveza

Odloženi porezi su obračunati na privremene razlike po bilansnoj metodi korištenjem zakonske poreske stope od 10% (2021.:10%). Promjene privremenih razlika i dijelova odložene poreske obaveze u kapitalu i rezervama prikazani su kako slijedi:

	Finansijska imovina kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2021.	-	-
Stanje na 31. decembru 2021.	10.807	10.807
Stanje na dan 1. januara 2022.	-	-
Kretanje priznato u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2022.	10.807	10.807

Društvo podliježe oporezivanju u skladu sa Zakonom o porezu na dobit u Republici Srpskoj. Društvo ima poreske gubitke koji se mogu iskoristiti kao umanjenje buduće oporezive dobiti u narednih pet godina, ali s obzirom na neizvjesnost njihovog korištenja, Društvo ih ne priznaje. U suprotnom, iskorišteni poreski gubici će isteći kako slijedi:

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
2023. godine	57.750	57.750
2024. godine	51.304	51.304
2024. godine	49.174	49.174
2026. godine	8.300	8.300
2027. godine	14.684	-
	181.212	166.528

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d. Banja Luka**
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)
(svi iznosi su u KM, osim ako nije naznačeno drugačije)

**14. OPREMA, NEMATERIJALNA SREDSTVA I ULAGANJA U TUĐA OSNOVNA
SREDSTVA**

	Nematerijalna sredstva	Imovina sa pravom korištenja	Oprema	Ulaganja na tuđim objektima	Ukupno
Nabavna vrijednost:					
Na dan 1. januar 2021.	7.094	-	191.108	36.929	235.130
Nabavke u toku perioda	-	96.309	779	-	97.088
Na dan 31. decembar 2021.	7.094	96.309	191.887	36.929	332.219
Na dan 1. januar 2022.	7.094	96.309	191.887	36.929	332.219
Nabavke u toku perioda	-	-	3.889	-	3.889
Ostale promjene		(1.353)			(1.353)
Na dan 31. decembar 2022.	7.094	94.956	195.776	36.929	334.755

Isprawka vrijednosti:

Na dan 1. januar 2021.	2.486	-	108.174	36.929	147.589
Amortizacija	709	41.650	18.316	-	60.675
Na dan 31. decembar 2021.	3.195	41.650	126.490	36.929	208.264
Na dan 1. januar 2022.	3.195	41.650	126.490	36.929	208.264
Amortizacija	709	43.647	15.015	-	59.371
Na dan 31. decembar 2022.	3.904	85.297	141.505	36.929	267.635

Sadašnja vrijednost

Na dan 31. decembar 2021.	3.899	54.659	65.397	-	123.955
Na dan 31. decembar 2022.	3.190	9.659	54.271	-	67.120

Nematerijalna sredstva se u cijelosti odnose na licence.

15. FINANSIJSKA IMOVINA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUHVATNU DOBIT

31. decembra 2022.	31. decembra 2021.
-------------------------------	-------------------------------

Finansijska sredstva kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Obveznice Republike Srpske	1.108.200	1.108.200
	1.108.200	1.108.200

Finansijska sredstva kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Finansijska imovina kroz ostali ukupan rezultat odnosi se na obveznice Republike Srpske oznake RSBD - O04, emitovane 25. emisijom i to javnom ponudom. Vrijednost kupljenih obveznica je 1.108.200 KM, odnosno 1.000 obveznica tržišne vrijednosti 1.108,20 KM. Datum dospijeća obveznica je 4. avgust 2027. godine. Kamatna stopa je fiksna i iznosi 4% na godišnjem nivou.

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d. Banja Luka**
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)
(svi iznosi su u KM, osim ako nije naznačeno drugačije)

16. FINANSIJSKA IMOVINA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ BILANS USPJEHA

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
<i>Udjeli u otvorene investicione fondove po fer vrijednosti</i>		
- Triglav Renta	328.709	328.709
- Triglav Obveznički	402.321	402.321
- Triglav High Yield	175.692	175.692
	906.722	906.722
<i>Promjena vrijednosti udjela u otvorene investicione fondove po fer vrijednosti</i>	<i>(42.572)</i>	<i>104.592</i>
<i>Vrijednost udjela</i>	864.150	1.011.314

Udjeli u otvorene investicione fondove po fer vrijednosti

Društvo je u toku 2018. godine u skladu sa odlukama Izvršnog odbora od 2. novembra 2017. i 1. marta 2018. godine, kao i saglasnosti Upravnog odbora Društva od 17. novembra 2017. godine, kupilo udjele u otvorenim investicionim fondovima kojima upravlja Triglav Skladi, Družba za upravljanje d.o.o. Ljubljana.

Naziv fonda	Broj udjela	Nabavna vrijednost	Troškovi kupovine	Cijena na dan 31. decembar 2022.	Vrijednost na dan 31. decembar 2022.	Korekcija vrijednosti
Triglav Renta	11.442,41	328.709	1.783	31,44	359.693	30.984
Triglav Obveznički	36.933,57	402.321	1.783	8,90	328.615	(73.706)
Triglav High Yield	9.661,95	175.692	1.114	18,20	175.842	150
		906.722	4.680		864.150	(42.572)

17. DEPOZITI

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
<i>Oročeni depoziti preko godinu dana</i>		
- MF Banka a.d. Banja Luka	350.000	350.000

Oročeni depoziti

Kratkoročni finansijski plasmani iskazani na dan 31. decembra 2022. godine u iznosu od 350.000 KM, cjelokupno se odnose na oročene novčane depozite kod poslovne banke MF Banka a.d. Banja Luka, sa ugovorenom godišnjom kamatnom stopom od 0,90% na rok od 13 mjeseci.

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d. Banja Luka**
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)
(svi iznosi su u KM, osim ako nije naznačeno drugačije)

18. KRATKOROČNA POTAŽIVANJA

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Potaživanja za ulaznu naknadu i naknada za upravljanje	61.403	44.275
Ostala kratkoročna potraživanja	<u>479</u>	<u>804</u>
	<u>61.882</u>	<u>45.079</u>

19. GOTOVINA I EKVIVALENTI GOTOVINE

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Žiro račun u domaćoj valuti	84.084	59.823
Žiro račun - devizni	3.156	101
Blagajna	<u>144</u>	<u>55</u>
	<u>87.384</u>	<u>59.979</u>

20. KAPITAL

Akcijski kapital

Akcijski kapital Društva je formiran inicijalnom uplatom osnivača prilikom osnivanja. Društvom upravljaju akcionari srazmjerno uloženim sredstvima u redovne akcije u skladu sa Statutom Društva.

Na dan 31. decembra 2022. godine akcijski kapital Društva se sastoji od 4.400.000 redovnih akcija nominalne vrijednosti jedne akcije od 1 KM, sa sljedećom strukturom vlasništva u kapitalu:

	31. decembar 2022.	31. decembar 2022.	Učešće u %
	Broj akcija	Iznos u KM	
Triglav pokojninska družba d.d. Ljubljana	1.496.000	1.496.000	34
Penzijski rezervni fond RS a.d. Banja Luka	1.452.000	1.452.000	33
Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	726.000	726.000	16,5
Fond za razvoj preduzeća (ENEF)	<u>726.000</u>	<u>726.000</u>	<u>16,5</u>
	<u>4.400.000</u>	<u>4.400.000</u>	<u>100</u>

Za potrebe izračunavanja zarade po akciji, zarade se računaju kao dobit tekućeg razdoblja namijenjena redovnim akcionarima Društva. Broj redovnih akcija je ponderisani prosječni broj redovnih akcija u opticaju tokom godine. Ponderisani prosječni broj redovnih akcija korišten prilikom izračunavanja osnovne zarade po akciji bio je 4.400.000 (2021.: 4.400.000).

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d. Banja Luka**
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)
(svi iznosi su u KM, osim ako nije naznačeno drugačije)

20. KAPITAL (nastavak)

Zarada po akciji

Obzirom da nema uticaja opcija, konvertibilnih obveznica ili sličnih uticaja, ponderisani prosječni broj redovnih akcija korišten za izračun razrijeđene zarade po akciji bio je isti kao i onaj korišten prilikom izračuna osnovne zarade po akciji, odnosno 4.400.000 akcija (2021.: 4.400.000 akcija).

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Gubitak perioda namijenjena redovnim akcionarima Društva	(147.164)	(46.167)
Gubitak po akciji		
Ponderisani prosječni broj redovnih akcija	4.400.000	4.400.000
Osnovna i razrijeđena zarada (gubitak) po akciji (u KM)	(0,03)	(0,01)

21. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA

U normalnim uslovima poslovanja, Društvo ostvaruje transakcije sa povezanim licima. Stanja na kraju perioda, koja proizilaze iz transakcija sa povezanim licima, uključena u ovim finansijskim izvještajima su sljedeća:

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
BILANS USPJEHA		
Prihodi od naknada		
- Evropski dobrovoljni penzijski fond	616.891	425.726
	616.891	425.726
Rashodi		
Troškovi ličnih primanja ključnog rukovodećeg osoblja društva	188.009	164.080
	188.009	164.080
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
BILANS STANJA		
a) Potraživanja za ulaznu proviziju i naknadu za upravljanje		
- Evropski dobrovoljni penzijski fond	58.786	42.206
	58.786	42.206
Ukupna potraživanja	58.786	42.206

22. SUDSKI SPOROVI

Na dan 31. decembra 2022. godine Društvo nije imalo sudske sporove u kojima je tužena strana, niti je vodilo sudske sporove protiv svojih dužnika.

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d. Banja Luka**
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)
(svi iznosi su u KM, osim ako nije naznačeno drugačije)

23. FINANSIJSKI INSTRUMENTI

Cilj upravljanja kapitalom je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi sa svojim poslovanjem u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti, kako bi očuvalo optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala a vlasnicima obezbijedi prinos na kapital. Obzirom da Društvo nema obaveza po osnovu kredita, struktura kapitala Društva sastoji se od gotovine i gotovinskih ekvivalenta i kapitala koji se pripisuje vlasnicima, a koji uključuje akcijski kapital.

Lica koja kontrolisu finansije na nivou Društva ispituju strukturu kapitala na godišnjem nivou.

Obzirom da Društvo nema obaveza po osnovu kredita, struktura kapitala Društva sastoji se od gotovine i gotovinskih ekvivalenta i kapitala koji se pripisuje vlasnicima, a koji uključuje akcijski kapital

Detalji značajnih računovodstvenih politika, kao i kriterijumi i osnove za priznavanje prihoda i rashoda za sve vrste finansijskih sredstava i obaveza objelodanjeni su u napomeni 3 ovih finansijskih izvještaja.

Kategorije finansijskih instrumenata

Kategorije finansijskih instrumenata su prikazane u narednoj tabeli:

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Finansijska imovina		
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.108.200	1.108.200
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	864.150	1.011.314
Dugoročni depoziti	350.000	350.000
Potraživanja	61.882	45.079
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	87.384	59.979
Ukupno finansijska imovina	2.471.616	2.574.572
 Finansijske obaveze	 17.190	 63.760

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d Banja Luka
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2022.**

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)
(svi iznosi su u KM, osim ako nije naznačeno drugačije)

23. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

Ciljevi upravljanja finansijskim rizicima

U svom redovnom poslovanju Društvo je, u različitom obimu, izloženo određenim finansijskim rizicima, i to: tržišnom riziku (koji obuhvata rizik od promjene kursa stranih valuta, rizik od promjene kamatnih stopa i rizik od promjene cijena), riziku likvidnosti i kreditnom riziku.

Upravljanje rizicima u Društvu je usmjereni na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta. Upravljanje rizicima definisano je računovodstvenim politikama Društva. Društvo ne stupa u transakcije sa izvedenim finansijskim instrumentima, kao što su svopovi kamatnih stopa ili forvardi.

Tržišni rizik

(a) Rizik od promjene kursa stranih valuta

Društvo nije značajno izloženo riziku od promjene kursa stranih valuta prilikom poslovanja u zemlji i inostranstvu, jer obavlja svoje poslovne transakcije u lokalnoj valuti (KM) koja je fiksno vezana za EUR.

(b) Rizik od promjene kamatnih stopa

Društvo je izloženo rizicima koji, kroz efekte promjene visine tržišnih kamatnih stopa, djeluju na njegov finansijski položaj i tokove gotovine.

Obzirom da Društvo ima kamatonosnu imovinu, prihodi Društva su u određenoj mjeri zavisni od promjene tržišnih kamatnih stopa. Imovina Društva je investirana u dužničke hartije od vrijednosti (obveznice Republike Srpske) i depozite kod banaka.

Društvo vrši analizu izloženosti riziku od promjene kamatnih stopa na dinamičkoj osnovi uzimajući u obzir da se rokovi dospijeća oročenih depozita podudaraju sa procjenom roka u kojem navedena sredstva neće biti korišćena za kupovinu hartija od vrijednosti, kao i alternativne izvore finansiranja i refinansiranja.

(c) Rizik od promjene cijena kapitala

Društvo nije izloženo značajnom riziku promjena cijena svojih usluga, s obzirom da rukovodstvo Društva nema saznanja o eventualnim značajnim promjenama cijena usluga koje bi bile odobrene od strane regulatornog organa, Agencije za osiguranje Republike Srpske.

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja vjerovatnoću nemogućnosti brze prodaje finansijske imovine Društva po cijeni koja je približno jednaka fer vrijednosti te imovine.

Upravljanje likvidnošću je centralizovano na nivou Društva. Društvo svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji mu obezbjeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze.

Društvo raspolaže dovoljnim iznosom visoko likvidnih sredstava (gotovina i gotovinski ekvivalenti) koja omogućava da svoje obaveze izmiruje u roku dospijeća. Društvo ne koristi finansijske derivate.

Ročnost dospijeća finansijske imovine i obaveza Društva na dan 31. decembra 2021. godine i 31. decembra 2022. godine je sljedeći:

Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom a.d Banja Luka
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)
(svi iznosi su u KM, osim ako nije naznačeno drugačije)

23. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

Ciljevi upravljanja finansijskim rizicima (nastavak)

Rizik likvidnosti (nastavak)

Finansijska imovina 2022. godina	U Konvertibilnim markama				
	do 1 mjesec	1 - 3 mjeseca	3 - 12 mjeseci	1 - 20 godina	Ukupno
Bez kamata	87.384	-	-	864.150	951.534
Kamatonošno	-	350.000	-	1.108.200	1.458.200
Ukupno	87.384	350.000	-	1.972.350	2.409.734

Finansijska imovina 2021. godina	U Konvertibilnim markama				
	do 1 mjesec	1 - 3 mjeseca	3 - 12 mjeseci	1 - 20 godina	Ukupno
Bez kamata	59.979	-	-	1.011.314	1.071.293
Kamatonošno	-	-	-	1.458.200	1.458.200
Ukupno	59.979	-	-	2.469.514	2.529.493

Finansijske obaveze 2022. godina	U Konvertibilnim markama				
	do 1 mjesec	1 - 3 mjeseca	3 - 12 mjeseci	1 - 20 godina	Ukupno
Bez kamata	7.531	-	9.659	-	17.190
Ukupno	7.531	-	9.659	-	17.190

Finansijske obaveze 2021. godina	U Konvertibilnim markama				
	do 1 mjesec	1 - 3 mjeseca	3 - 12 mjeseci	1 - 20 godina	Ukupno
Bez kamata	9.101	-	-	54.659	63.760
Ukupno	9.101	-	-	54.659	63.760

Kreditni rizik

Kreditni rizik nastaje kod gotovine i gotovinskih ekvivalenta, potraživanja od pravnih lica i preuzetih obaveza i odnosi se na rizik da druga strana neće ispuniti svoje ugovorne obaveze prema Društvu što će rezultirati finansijskim gubitkom Društva.

Društvo nije značajnije izloženo kreditnom riziku, s obzirom da na dan 31. decembra 2022. godine potraživanja Društva iznose 61.882 KM i najvećim dijelom se odnose na potraživanja od EDPF-a

Upravljanje obavezama prema dobavljačima

Obaveze prema dobavljačima na dan 31. decembra 2022. godine iskazane su u iznosu od 7.531 KM. Dobavljači ne zaračunavaju zateznu kamatu na dospjele obaveze, pri čemu Društvo dospjele obaveze prema dobavljačima, saglasno politici upravljanja finansijskim rizicima, izmiruje u ugovorenom roku. Društvo primjenjuje MSFI 16, te je na osnovu toga 31. decembra 2022. godine prikazana obaveza u iznosu od 9.659 KM po osnovu dugoročnog ugovora o zakupu poslovnih prostorija. Društvo ovu obavezu servisira avansno za period od 6 meseci u skladu sa ugovorom.

Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Rukovodstvo Društva smatra da iako je trgovanje obveznicama budžetskog deficitu nije učestalo, postoji dovoljan broj institucionalnih investitora koji ulaze u ove finansijske instrumente kada se za to ukaže prilika na strani ponude, te da bi se u slučaju potrebe ista mogla se realizovati po cijeni koja aproksimira njihovoj fer vrijednosti.

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d. Banja Luka
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2022.**

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)
(svi iznosi su u KM, osim ako nije naznačeno drugačije)

24. PORESKI RIZICI

Republika Srpska i Bosna i Hercegovina trenutno imaju više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na dodatu vrijednost, porez na dobitak i poreze na plate (socijalne poreze), zajedno sa drugim porezima. Pored toga, zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme za razliku od razvijenijih tržišnih privreda, dok su propisi kojim se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje. Shodno tome, u pogledu pitanja vezanih za poreske zakone ograničen je broj slučajeva koji se mogu koristiti kao primjer.

Često postoje razlike u mišljenju među državnim ministarstvima i organizacijama vezano za pravnu interpretaciju zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja (na primjer, pitanja carina i devizne kontrole) su predmet pregleda i kontrola od više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zateznih kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Društva mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznijetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Društvu može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o poreskom postupku Republike Srpske, period zastarjelosti poreske obaveze je deset godina, pri čemu pravo na utvrđivanje i naplatu doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje ne zastarijeva. To znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od deset godina od trenutka kada je obaveza nastala. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini bude značajniji od onog u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemom.

25. DEVIZNI KURSEVI

Srednji kursevi za devize, utvrđeni na međubankarskom tržištu deviza, primjenjeni za preračun deviznih pozicija u izvještaju o finansijskom položaju u KM, za pojedine glavne valute su bili sljedeći:

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
EUR	1,95583	1,95583
Američki dolar (USD)	1,83370	1,72560

26. DOGAĐAJI NAKON BILANSA

Nije bilo drugih događaja nakon dana bilansa koji bi zahtjevali dodatna objelodanjivanja ili eventualne korekcije, kako se to zahtjeva prema IAS 10 "Događaji poslije izvještajnog perioda".

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d. Banja Luka
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2022.**

PRILOG 1 – DODATNI IZVJEŠTAJI
Nazdorni i statistički izvještaji

U skladu sa Pravilnikom o sadržaju i načinu dostavljanja izvještaja koje društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom i penzijski fond dostavljaju Agenciji za osiguranje Republike Srpske (Sl.glasnik RS br. 43/18), Društvo za upravljanje je obavezno, osim finansijskih izvještaja iz člana 4. stav 2. ovog pravilnika, da sastavlja i izvještaje i to:

- 1) Izvještaj o ulaganju 50% osnivačkog kapitala, propisano članom 7. stav 7. Zakona (Obrazac: U-K-DUDPF) sa analitikom ulaganja:
 - a) Ulaganja u dužničke hartije od vrijednosti koje emituje ili za koje garantuje BiH, Centralna banka BiH, Republika Srpska i Federacija BiH (Obrazac 1: K-O-DUDPF),
 - b) Ulaganje u depozite (Obrazac 2: K-D-DUDPF)
- 2) Izvještaj o godišnjoj naknadi članovima organa društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom (Obrazac: N-DUDPF) i
- 3) Izvještaj o korišćenju usluga zastupanja/posredovanja (Obrazac: P-DUDPF)

Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom a.d. Banja Luka
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

PRILOG 1 – DODATNI IZVJEŠTAJI (nastavak)

Nadzorni i statistički izvještaji (nastavak)

Obrazac: U-K-DUDPF – Izvještaj o ulaganju 50 % osnivačkog kapitala propisano članom 7. stav 7. Zakona

R. br.	Opis	Dozvoljeni %	Ukupno uloženi iznos (KM)	Ostvareni (%)
1.	Dužničke hartije od vrijednosti koje emituje ili za koje garantuje BiH, Centralna banka BiH, Republika Srpska i Federacija BiH	Najmanje u visini 50% iznosa iz člana 7. stav 7. Zakona	1.000.000	50%
2.	Depoziti		350.000	17,5%
UKUPNO:			1.350.000	67,5%

Obrazac 1: K-O-DUDPF - Ulaganje u dužničke hartije od vrijednosti koje emituje ili za koje garantuje BiH, Centralna banka BiH, Republika Srpska i Federacija BiH.

R. br.	Opis	Naziv emitenta	Oznaka HoV	Kol.	Nominalna vrijednost (KM)	Nabavna vrijednost (KM)	Iznos kamate (KM)	Zbir glavnice i kamate (KM)	Učešće u osnovnom kapitalu (%)	Vrijednost na dan izvještavanja (KM)	Umanjena vrijednost za očekivane kreditne gubitke (KM)
1	2	3	4	5	6	7	8	9 (7+8)	10	11	12
	UKUPNO:										
1.	Obveznice Republike Srpske	Republika Srpska	RSBD-004	1000	1.000	1.000.000	40.163	1.040.163	23	1.108.200	

Obrazac 2: K-D-DUDPF - Ulaganje u depozite

R. br.	Naziv banke	Datum i broj ugovora	Period oročenja	Kamatna stopa	Iznos položenog novčanog depozita (KM)	Iznos kamate na depozite (KM)	Vrijednost depozita sa kamatama (KM)	Učešće u osnovnom kapitalu (%)	Umanjena vrijednost za očekivane kreditne gubitke (KM)
1	2	3	4	5	6	7	8 (6+7)	9	10
	UKUPNO:				350.000	3.137	353.137	7,95	
2.	MF banka a.d. Banja Luka	05.12.2021. broj 01-181/21	13 mjeseci, od 05.12.2021. do 05.01.2023.	0,90%	350.000	3.137	353.137	7,95	

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d Banja Luka
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2022.**

PRILOG 1 – DODATNI IZVJEŠTAJI (nastavak)

Nadzorni i statistički izvještaji (nastavak)

Obrazac: N-DUDPF - Izvještaj o godišnjoj naknadi članovima organa društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom

R. br.	Članovi organa Društva za upravljanje	Iznos naknade u bruto iznosu (KM)
1	2	3
	UKUPNO:	
1.	Gordana Drobnjak - direktor, član Izvršnog odbora	107.571
2.	Zdravko Zečević- izvršni direktor, član Izvršnog odbora	80.438
3.	Aljoša Uršić – predsjednik Upravnog odbora	3.910
4.	Miloš Grujić – član Upravnog odbora	3.910
5.	Tamir Mostarac- član Upravnog odbora	bez naknade

Obrazac: P-DUDPF – Izvještaj o korišćenju usluga zastupanja/posredovanja

R. br.	Naziv posrednika	Registarski broj kod agencije	Broj i datum zaključenog Ugovora	Sjedište	Iznos naknade posredniku/zastupniku (KM)
1	2	3	4	5	6
	UKUPNO:				
	-	-	-	-	-